

Nr 52

Utlåtande i anledning av motioner angående statsbidrag till Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering.

(3:e avd.)

I de likalydande motionerna I: 261 av herr Hansson och II: 296 av fru Gradin m. fl. har hemställts att riksdagen måtte besluta att tilldela Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering ett anslag på 100 000 kr. för att möjliggöra en effektivisering av förbundets sociala verksamhet.

Vidare har i de likalydande motionerna I: 314 av fru Elvy Olsson och herr Lindblad samt II: 294 av herr Ahlmark m. fl. hemställts att riksdagen under justitiehuvudtiteln måtte bevilja Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering ett anslag av 100 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna från *kriminalvårdsstyrelsen* som därvid avstyrkt bifall till motionärernas hemställan under hänvisning till i huvudsak följande omständigheter.

Fritids- och kontaktverksamheten är att betrakta som en värdefull och integrerande del av behandlingen på anstalt. En strävan bör vara att tillvarata de intagnas fritid på ett bättre sätt än vad nuvarande resurser medger. Styrelsen har sökt engagera ideella organisationer såsom folkbildningsrörelsen, idrottsföreningar, religiösa samfund, nykterhetsrörelsen och Röda korset för fritids- och kontaktverksamheten vilket fört till att ett mycket stort antal enskilda medborgare frivilligt medverkat i det praktiska kriminalvårdsarbetet. Styrelsen lämnar i detta sammanhang vissa uppgifter om olika organisationers medverkan i fritidsverksamheten vid anstalter. Av 200 år 1968 anordnade studiecirklar har fyra helt bekostats och organiserats av Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering. Under en slumpvis vald vecka år 1969 var föreningar av skilda slag aktiva i fritidsverksamheten vid 66 tillfällen varav i tio fall initiativet syntes vara att tillskriva förbundet. I fråga om brevkontakter har förbundet varit aktivare även om verksamheten torde vara att beteckna som tämligen blygsam, åtminstone sett i relation till förbundets angivna medlemstal.

Styrelsen erinrar om att den redan tidigare föreslagit att särskilda näm-

der för fritids- och kontaktverksamheten skulle inrättas vid anstalterna. Vidare framhåller styrelsen att resurser även i form av hel- och deltidanställda fritidsledare behövs. Det synes inte kriminalvårdsstyrelsen rimligt att statsbidrag beviljas en utomstående organisation för dess insatser på kriminalvårdens område innan den statliga organisationens egna elementära krav blivit tillgodosedda.

Mot bakgrund av att bidrag yrkats i form av stöd till förbundets verksamhet i allmänhet har styrelsen även under åberopande av vissa vid yttrandet fogade handlingar m. m. funnit anledning att allvarligt ifrågasätta förbundets målsättning och syfte — särskilt i fråga om eventuell avsikt att uppmana till strejk och därmed till brott mot behandlingslagen. Det påpekas att åberopade handlingar innehåller ett försåtligt utnyttjande av den goodwill som det kollektivavtalsrättsliga strejkbegreppet tillvunnit sig.

Slutligen har styrelsen i en vid yttrandet fogad promemoria anfört vissa synpunkter i fråga om arbetsvägran vid Norrtälje- och Hallanstalterna, om förtroenderåd vid anstalterna och om arbetsersättning till intagna m. m.

Utskottet. Motionerna grundas närmast på att riksförbundet saknar medel för vissa angelägna projekt, nämligen anställandet av en reseombudsman och en kurator samt inrättande av ett centralt kansli. Om ekonomiskt stöd inte beviljas skulle förbundets sociala verksamhet löpa risk att helt stagnera eller gå tillbaka.

Enligt utskottets mening förtjänar även den på frivillighetens väg uppbyggda fritids- och kontaktverksamheten vid anstalterna ett statligt ekonomiskt stöd. De insatser på området som gjorts av skilda organisationer, bland dem riksförbundet, måste anses vara mycket värdefulla. Motionernas yttersta syfte anges också vara att få resurser för att utvidga den sociala verksamheten.

Enligt utskottets mening bör därför medel anvisas i sådant allmänt syfte och i den omfattning som föreslås i motionerna. Kungl. Maj:t förutsätts ställa dessa medel till kriminalvårdsstyrelsens förfogande att användas för ändamål som kan främja de frivilliga insatserna vid anstalterna och om det är lämpligt även inom frivården.

Med hänsyn till de redovisade insatserna får riksförbundets konkreta sociala verksamhet förutsättas få andel i dessa medel och därigenom möjlighet till en avsedd effektivisering. Motionernas syfte får därmed väsentligen anses tillgodosett.

Kungl. Maj:t torde vid kommande förslag om medelsanvisning för kriminalvården få ta ställning till anslagsformerna för ett fortsatt stöd i detta syfte. Sedan erfarenheter vunnits bör resultatet av verksamheten redovisas för riksdagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av motionerna I: 261 och II:296 samt I: 314 och II: 294 till *Frivillig kontaktverksamhet m. m.* för budgetåret 1969/70 på driftbudgeten under andra huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Stockholm den 18 april 1969

På statsutskottets vägnar:

BIRGER ANDERSSON

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Birger Andersson (s), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), Axel Andersson (fp), Virgin (m), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Ottosson (m), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Eric Peterson (fp), Thorsten Larsson (cp) och Nils-Eric Gustafsson (cp) samt

från a n d r a kammaren: herrar Almgren (s), Bergman (s), Mattsson (cp), Nordstrandh (m), Alemyr (s), Nilsson i Tvärålund (cp), Gustafsson i Uddevalla (s), Fagerlund (s), Källstad (fp), fröken Ljungberg (m), herrar Jönsson i Arlöv (s), Mundebo (fp), fru Ludvigsson (s), herrar Zachrisson (s) och Sundman (cp).